

Przegląd Prawno-Ekonomiczny

REVIEW OF LAW, BUSINESS & ECONOMICS

lipiec-sierpień-wrzesień

Nr 48
(3/2019)

WYDZIAŁ ZAMIEJSCOWY
PRAWA I NAUK
O SPOŁECZEŃSTWIE | **KUL**

WYDAWCA

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II | Wydział Zamiejscowy Prawa i Nauk o Społeczeństwie
w Stalowej Woli

ADRES REDAKCJI

Redakcja „Przeglądu Prawno-Ekonomicznego” | 37-450 Stalowa Wola, ul. Ofiar Katynia 6a |
e-mail: ppe@kul.pl

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

dr Artur Lis – redaktor naczelny (editor-in-chief) | dr David W. Lutz (Holy Cross College w Notre Dame, USA) | dr Dariusz Żak – zastępcy redaktora naczelnego (associate editors) | dr hab. Grzegorz Wolak – sekretarz redakcji (administrative editor) | dr hab. Piotr T. Nowakowski – redaktor ds. międzynarodowych (international editor) | dr hab. Filip Ciepły, dr Isaac Desta (Holy Cross College w Notre Dame, USA), dr Dorota Tokarska, dr Dominik Tyrawa, dr Timothy Wright (Holy Cross College w Notre Dame, USA) – redaktorzy tematyczni (subject editors) | dr Piotr Pomorski – redaktor statystyczny (statistical editor) | mgr Agnieszka Lis – redaktor językowy polskojęzyczny (Polish-language editor) | mgr Tomasz Deptuła (USA) – redaktor językowy anglojęzyczny (English-language editor) | prof. dr hab. Nikoła Gołowaty (UKRAINA) – redaktor językowy rosyjskojęzyczny | dr Judyta Przyłuska-Schmitt – redaktor konsultant (consulting editor) | mgr Rafał Podleśny – redaktor techniczny (layout editor)

RADA NAUKOWA

ks. prof. dr hab. Antoni DĘBIŃSKI (Rektor KUL Lublin) | prof. dr hab. Thomas BURZYCKI (Holy Cross College w Notre Dame, USA) | prof. dr hab. Wiktor CZEPUKO (Ukraina) | dr hab. Leszek CWIĘKA (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Czesław DEPTUŁA (KUL Lublin) | dr hab. Marzena DYJAKOWSKA (KUL Lublin) | abp. prof. dr hab. Andrzej DZIĘGA (Szczecin) | dr hab. Krzysztof GRZEGORCZYK (Wyższa Szkoła Humanistyczno-Przyrodnicza w Sandomierzu) | nadkom. dr Dominik HRYSZKIEWICZ (Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie) | prof. dr hab. Aleks JULDASZEW (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | prof. dr hab. Marian KOZACZKA (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Andrzej KUCZUMOW (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Pantelis KYRMIZOGLU (Alexander TEI of Thessaloniki, Greece) | dr hab. Antoni MAGDOŃ (KUL Stalowa Wola) | ks. prof. dr hab. Henryk MISZTAŁ (KUL Lublin) | prof. dr hab. Wojciech NASIEROWSKI (University of New Brunswick) | prof. dr hab. Jurij PACZKOWSKI (Ukraina) | prof. dr hab. Pylyp PYLYPENKO (Ukraina) | prof. dr hab. Anton STASCH (European Akademy of Technology & Management, Oedheim Niemcy) | prof. dr hab. Tomasz WIELICKI (California State University, Fresno) | ks. dr hab. Krzysztof WARCHAŁOWSKI (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego)

RECENZENCI ZEWNĘTRZNI

dr hab. Leszek BIELECKI (Wyższa Szkoła Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych w Kielcach) | dr Walenty GOŁOWCZENKO (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | dr hab. Mirosław KARPIUK (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) | dr Barbara Lubas (Nadbużańska Szkoła Wyższa w Siemiatyczach) | prof. dr hab. Oleksander MEREŻKO (Ukraina) | dr Kiril MURAWIEW (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | dr Łukasz Jerzy PIKULA (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach) | ks. dr hab. Tomasz RAKOCZY (Uniwersytet Zielonogórski) | dr hab. Krystyna ROSŁANOWSKA-PLICHCIŃSKA (Wyższa Szkoła Zarządzania i Ekologii w Warszawie) | dr hab. Piotr RYGUŁA (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) | dr hab. Romuald SZEREMIETIEW (Akademia Obrony Narodowej) | prof. dr hab. Jerzy Tomasz SZKUTNIK (Politechnika Częstochowska) | prof. dr hab. Dariusz SZPOPER (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) | dr hab. Andrzej SZYMAŃSKI (Uniwersytet Opolski) | dr Agnieszka OGRODNIK-KALITA (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie)

DRUK I OPRAWA

VOLUMINA.PL DANIEL KRZANOWSKI | ul. Ks. Witolda 7-9, 71-063 Szczecin | tel. 91 812 09 08 |
e-mail: druk@volumina.pl

ISSN 1898-2166 | Nakład 300 egz.

Spis treści

Artykuły

AGNIESZKA SADOWSKA-DZIWINA *Stosunek adwokackiej spółki partnerskiej do osób trzecich w zakresie odpowiedzialności partnerów za zobowiązania* | 12

KLAUDIA KIJĄŃSKA *Uprawnienie Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw do Wojskowych do wnoszenia kasacji w sprawach karnych oraz wykroczeniach* | 27

KRYSTIAN WASILEWSKI *Status prawny komisarza wyborczego* | 38

IWO JAROSZ *Monistyczny system organów spółki kapitałowej w prawie polskim? Prosta spółka akcyjna i jej organy* | 46

KAZIMIERA JUSZKA, KAROL JUSZKA *Badawcza weryfikacja przestrzegania zasad prowadzenia oględzin w sprawach o zabójstwa w Polsce* | 65

MIROŚLAW KOPEĆ *Pomoc prawna udzielona przez adwokata z urzędu a zaliczka na podatek dochodowy od osób fizycznych w świetle orzecznictwa sądownoadministracyjnego* | 76

JAN KLUZA *Głos w dyskusji dotyczącej odpowiedzialności za przestępstwo narażania na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu z zaniechania* | 91

EMILIA TOPOREK *Klauzule generalne. Ich rola i znaczenie w prawie cywilnym* | 101

MATEUSZ KORZENIAK *Prawnokarna charakterystyka dozwolonego ryzyka gospodarczego* | 114

ALEKSANDRA RUDKOWSKA *Instytucja sędziego pokoju jako przejaw dojrzałego i samodzielnego społeczeństwa – studium przypadku II Rzeczypospolitej Polskiej* | 132

WIKTORIA KUZIA *Konflikt projektanta z inwestorem, na tle prawa do nienaruszalności treści i formy utworu architektonicznego* | 145

ANNA WOLSKA-BAGIŃSKA *Przestępczość podatkowa w Polsce popełniana w zakresie zobowiązań podatkowych w podatku od towaru i usług* | 158

MATEUSZ MĄKOSA *Stwierdzenie polskiego pochodzenia a prawo do repatriacji* | 172

MICHAŁ SŁUŻALEC *Zezwolenie na udział w rozprawie osobie niepełnoletniej w charakterze publiczności, a wyłączenie jawności rozprawy głównej w procesie karnym* | 189

JAKUB KOZŁOWSKI *Skutki wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie C-284/16 Achmea w kontekście kryzysu praworządności w Unii Europejskiej* | 199

KACPER ROŻEK *Wybrane problemy metodologiczne dogmatyki prawa administracyjnego (problem konceptualizacji prawa administracyjnego)* | 212

MATEUSZ KUPIEC *Granice prawa dostępu do informacji publicznej a ochrona prywatności osób wykonujących zawód adwokata lub radcy prawnego* | 222

KAROL JUSZKA *Wpływ świadczenia pieniężnego na efektywność instytucji warunkowego umorzenia postępowania karnego* | 236

ŁUKASZ CHYLA *Nowe prawo prospektowe - ocena zmian* | 247

KRZYSZTOF BOKWA *Odpowiedzialność deliktowa w Kodeksie Cywilnym Zachodniogalicyskim z 1797 r.* | 276

RAFAŁ ŻELAZKO *Prawne aspekty wznowienia granic przez geodetę* | 287

KAROL SKOREK *Myśl ekonomiczna Adama Doboszyńskiego – ujęcie krytyczne* | 311

Glosa

SŁAWOMIR ZWOLAK *Glosa do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 12 kwietnia 2017 r., II OSK 1295/16* | 325

DAMIAN DOBOSZ, ANNA NIZIOŁEK *Stosowanie klauzuli standstill na przykładzie glosy do wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 czerwca 2011 roku w sprawie C-212/10 Logstor ROR Polska sp. z o.o. przeciwko Dyrektorowi Izby Skarbowej w Katowicach* | 338

JOANNA GŁÓWKA-LUTY *Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2018 r., IV CNP 31/17* | 349

Tekst źródłowy

ARTUR LIS *Dwa synody z 1212 roku* | 367

Contents

Articles

AGNIESZKA SADOWSKA-DZIWINA *The attitude of the advocate partner company to third parties in the scope of partner liability for debts* | 12

KLAUDIA KIJĄŃSKA *Possibility to lodge a cassation by Deputy Attorney General for Military Cases in criminal proceedings and petty offense proceedings* | 27

KRYSTIAN WASILEWSKI *Legal status of electoral commissioner* | 38

IWO JAROSZ *One-tier board structure in Polish corporate law? The simple joint stock company and its board model* | 46

KAZIMIERA JUSZKA, KAROL JUSZKA *Studies vetting the observance of rules for conducting forensic evidence by inspection in killing cases in Poland* | 65

MIROSŁAW KOPEĆ *Legal assistance provided by the attorney advance on income tax from individuals in the jurisprudence of administrative courts* | 76

JAN KLUZA *A voice in the discussion about liability for crime exposing to imminent danger of loss of life or severe health damage commit by negligence* | 91

EMILIA TOPOREK *General clauses. Their role and meaning in civil law* | 101

MATEUSZ KORZENIAK *Criminal law characterization of permitted economic risk* | 114

ALEKSANDRA RUDKOWSKA *Justice of the peace as a sign of a grown and independent community – study upon the case of the II Republic of Poland* | 132

WIKTORIA KUZIA *Conflicts between the Designer and the Investor with Respect to the Right to Integrity of the Content and Form of the Architectural Work* | 145

ANNA WOLSKA-BAGIŃSKA *Tax crimes in Poland regarding the Value Added Tax* | 158

MATEUSZ MAKOSA *Legal confirmation of Polish origin in the context of the right to repatriation* | 172

MICHAŁ SŁUŻALEC *Allowing the minor as the audience to participate in the trial, and regulation of close trial in criminal proceedings* | 189

JAKUB KOZŁOWSKI *The impact of the judgment of the European Court of Justice in case C-284/16 Achmea in the context of the rule of law crisis in the European Union* | 199

KACPER ROŻEK *Selected methodological problems of dogmatics of administrative law (problem of the conceptualization of administrative law)* | 212

MATEUSZ KUPIEC *The boundaries of the right to access to public information and the protection of privacy of attorneys and legal coun-sels* | 222

KAROL JUSZKA *Influence of monetary benefit on the effectiveness of conditional discontinuation of criminal proceedings* | 236

ŁUKASZ CHYLA *New prospectus law - the analysis of changes* | 247

KRZYSZTOF BOKWA *Tortious liability in the West Galician Code of 1797* | 276

RAFAŁ ŻELAZKO *Legal aspects of paying borders through geodet* | 287

KAROL SKOREK *Economic thought of Adam Doboszyński – critical approach* | 311

Gloss

SŁAWOMIR ZWOLAK *Gloss to the judgment of the Supreme Administrative Court of 12 April, 2017, file ref. II OSK 1295/16* | 325

DAMIAN DOBOSZ, ANNA NIZIOŁEK *The application of standstill clause by the example of gloss of judgment of European Court of Justice from the 16th of June 2011 in case C-212/10 Logstor ROR Polska sp. z o.o. versus Dyrektor Izby Skarbowej w Katowicach* | 338

JOANNA GŁÓWKA-LUTY *Gloss to the judgment of the Supreme Court of December 11, 2018, IV CNP 31/17* | 349

Source text

ARTUR LIS *Two synods from 1212* | 367

Klaudia Kijańska

Uprawnienie Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw do Wojskowych do wnoszenia kasacji w sprawach karnych oraz wykroczeniach

Possibility to lodge a cassation by Deputy Attorney General for Military Cases in criminal proceedings and petty offense proceedings

Wstęp

Kasacja zarówno w przepisach postępowania karnego, jak i postępowania w sprawach o wykroczenia została uregulowana jako nadzwyczajna forma wzruszania prawomocnych orzeczeń. Postępowania te zostały unormowane jako dwuinstancyjne, zaś kasacja w obu przypadkach stanowi ponadinstancyjne rozstrzygnięcie sądowe.

W związku z faktem, iż kasacja (zarówno w postępowaniu karnym, jak i postępowaniu w sprawach o wykroczenia), jako forma nadzwyczajnej kontroli orzeczeń jest dodatkowym, niejako wykraczającym ponad konstytucyjne regulacje prawa do sądu, gwarantem prawidłowości rozstrzygnięć sądowych, podlega ona dodatkowym obwarowaniom i ograniczeniom.¹

Istotą funkcjonowania kasacji w polskich przepisach jest kwestia odnosząca się do kontroli orzeczeń, w celu zapewnienia swoistego rodzaju gwarancji, że ocena danej sprawy wydana przez sąd będzie dokonana rzetelnie, przy uwzględnieniu rygoru wynikającego z obowiązujących przepisach prawa.

Mając na uwadze specyfikę tej nadzwyczajnej formy zaskarżania prawomocnych orzeczeń, zasadnym jest określenie uprawnienia przysługującego Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych względem możliwości

¹ P. Wiliński, *Proces karny w świetle konstytucji*, Warszawa 2011, s. 142-144.

inicjowania postępowania kasacyjnego w postępowaniu karnym oraz postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

Dla potrzeb niniejszego opracowania, analizie poddane zostaną przede wszystkim przepisy odnoszące się do przyznania Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych legitymacji do wnoszenia kasacji.

I. Zastępca Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych

W pierwszej kolejności, należy sprecyzować jaką pozycję instytucjonalną posiada Zastępca Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych w ramach struktur prokuratury. W związku z dokonanymi zmianami odnoszącymi się do przyjęcia nowego aktu normatywnego, jakim jest prawo o prokuraturze² nastąpił szereg zmian o charakterze strukturalnym oraz kompetencyjnym.

Faktem pozostaje, iż na mocy poprzednio obowiązujących przepisów ustawy o prokuraturze³ występowała odrębna regulacja instytucjonalna w odniesieniu do jednostek prokuratury. W ówczesnym stanie prawnym prokuratura wojskowa była odrębną od prokuratury powszechnej jednostką, zaś organem zastępującym Prokuratora Generalnego w zakresie związanym z orzecznictwem wojskowym, był stojący na czele Naczelnej Prokuratury Wojskowej- Naczelny Prokurator Wojskowy.

W związku z powyższym zasadnym jest sprecyzowanie obecnie obowiązujących regulacji odnoszących się do Zastępcy Prokuratora do Spraw Wojskowych w zakresie uplasowania jego pozycji w obrębie prokuratury.

Zgodnie z obecnie obowiązującą ustawą z 28 stycznia 2016 r.-prawo o prokuraturze: Prokuraturą są następujące organy: Prokurator Generalny oraz Krajowy, pozostali zastępcy Prokuratora Generalnego, prokuratorzy powszechnych jednostek oraz prokuratorzy Instytutu Pamięci Narodowej-Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (dalej: Instytut Pamięci Narodowej).

Prokurator Generalny jako naczelny organ prokuratury wykonuje określone ustawą obowiązki, przy czym ma on także do dyspozycji pomoc Prokuratora Krajowego oraz innych zastępców. Prokurator Generalny może wykonywać

² Ustawa z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2017 r. poz. 1767 z późn. zm.).

³ Ustawa z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599 z późn. zm.).

nałożone na niego obowiązki i kompetencje ustawowe w sposób samodzielny, czy też za pośrednictwem swych zastępców.

Należy przy tym zaznaczyć, iż na podstawie ustawy prawo o prokuraturze, prokuratura wojskowa jest częścią prokuratury powszechnej. Nie mniej jednak pomimo powyższego ma ona zachowane pewne odrębności, przejawiające się przede wszystkim w występowaniu stanowiska Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych w ramach Prokuratury Krajowej oraz wydziałów i działów do spraw wojskowych w ramach prokuratury rejonowej oraz okręgowej.⁴

Zgodnie z art. 3 § 2 ustawy prawo o prokuraturze, w zakresie odnoszącym się do realizacji ustawowych obowiązków prokuratorskich w obszarze wojskowym, powołany został odrębny Departament do Spraw Wojskowych, na którego czele stoi Zastępca Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych.

Ustawa prawo o prokuraturze w art. 14 wymienia szereg poszczególnych zastępców Prokuratora Generalnego, tj. Prokuratora Krajowego jako Pierwszego Zastępcę Prokuratora Generalnego, Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji, Zastępcę Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych, Dyrektora Głównej Komisji (w zakresie odnoszącym się do kompetencji Instytutu Pamięci Narodowej). Nadto, ustawa umożliwia powoływanie innych zastępców niż wskazane powyższej, przy czym głównym kryterium w tym kontekście staje się konieczność zapewnienia właściwej realizacji zadań prokuratury.

W tym miejscu należy podkreślić, iż zakres kompetencyjny Zastępców jest w analogiczny do uprawnień Prokuratora Generalnego, jednakże tylko w ramach dziedziny, w której to zastępstwo zostało im powierzone. Tym samym, taki podmiot wykonuje wszystkie czynności tak jak Prokurator Generalny. Należy przy tym szczególnie zaakcentować, iż Zastępcy Prokuratora Generalnego pomimo przyznania im szeregu odpowiadających Prokuratorowi Generalnemu kompetencji, to i tak są mu podlegli.⁵

Zgodnie z art. 14 § 3 ustawy prawo o prokuraturze kandydat na Zastępcę Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych winien być odpowiednio uzgodniony przez Prokuratora Generalnego oraz Ministra Obrony Narodowej.

⁴ A. Kiełtyka, W. Kotowski, A. Ważny, *Prawo o prokuraturze. Komentarz*, Warszawa 2017, s. 76.

⁵ Tamże, s. 148-149.

II. Uprawnienia do wnoszenia kasacji w sprawach karnych

W związku z faktem, iż kasacja sama w sobie jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, podlega ona szeregowi obwarowań, które to znacznie wykraczają poza ramy niniejszej pracy. Tym samym, dla potrzeb przedmiotowej analizy zostaną jedynie informacyjnie zakreślone regulacje odnoszące się do uprawnień przysługujących podmiotom szczególnym do wnoszenia kasacji karnej wraz z dokonaniem analizy, czy na mocy obecnie obowiązujących przepisów kodeksu postępowania karnego takie uprawnienie będzie przysługiwało Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych.

Mając na względzie fakt, iż na przełomie ostatnich dwudziestu lat pojawiały się odrębne stanowiska wobec przypisania Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych (uprzednio Naczelnemu Prokuratorowi Wojskowemu) uprawnienia do wniesienia kasacji oraz braku bezpośredniego umocowania go w ramach art. 521 k.p.k. należy dokonać analizy, czy podmiot ten posiada legitymację do inicjowania postępowania kasacyjnego przed Sądem Najwyższym.

Zgodnie z art. 521 k.p.k.⁶ podmiotami szczególnie uprawnionymi do wniesienia kasacji w sprawach karnych są: Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich oraz Rzecznik Praw Dziecka jeżeli przez wydanie orzeczenia doszło do naruszenia praw dziecka. Warunkiem uprawniającym do wniesienia kasacji przez podmioty z art. 521 k.p.k. jest prawomocność orzeczenia kończącego postępowanie w danej sprawie. Tym samym, zakres ich możliwości, w porównaniu do stron postępowania, jest znacznie szerszym, albowiem strony na mocy art. 519 k.p.k. mogą wnosić je tylko w zakresie ograniczający się do prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie oraz od prawomocnego postanowienia sądu odwoławczego o umorzeniu postępowania i zastosowaniu środka zabezpieczającego określonego w art. 93a k.k.

Kolejne różnice odnoszące się do podmiotów kwalifikowanych w stosunku do stron postępowania natury proceduralnej dotyczą, przede wszystkim terminu jej wniesienia (strony mają 30 dni od daty doręczenia odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem, podczas gdy termin w stosunku do pomiotów z art. 521 k.p.k. ograniczony jest jedynie w razie wnoszenia jej na niekorzyść oskarżonego *vide* art. 524 § 1, 3 k.p.k.), wnoszenia kasacji (art. 525 k.p.k.), ograniczeń we

⁶ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987 z późn. zm.).

wnoszeniu kasacji (art. 523 § 2a k.p.k.), sporządzania kasacji (art. 526 § 2 k.p.k.), czy też formy rozpoznania kasacji przez Sąd Najwyższy (535 § 4 k.p.k.).

Pomimo braku bezpośredniego wskazania w art. 521 k.p.k. Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych, to funkcjonował pogląd, iż posiada on uprawnienie względem wnoszenia kasacji karnej, zaś jego legitymacja wynika z regulacji zawartych w art. 657 § 1 k.p.k., w którym to wskazano, iż uprawnienia procesowe Prokuratora Generalnego przysługują właśnie jego Zastępcy do Spraw Wojskowych.

Jak dotychczas podkreślano w doktrynie, uprawnienia procesowe Prokuratora Generalnego w zakresie wnoszenia kasacji odnoszą się także do Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych.⁷

Jeżeli przyjąć koncepcję, iż Zastępcą Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych ma prawo wnoszenia kasacji w sprawach karnych, to posiada on analogiczne do Prokuratora Generalnego uprawnienia. W związku z powyższym należy zaznaczyć, iż naczelny organ prokuratury ma prawo wniesienia tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia niezależnie od uprawnienia prokuratorów prokuratur powszechnych jednostek organizacyjnych, na zasadach przysługujących stronom (art. 520 § 1 k.p.k.).⁸ Ta sama niezależność pojawia się na etapie odnoszącym się do dotychczasowo przyjętego stanowiska oskarżyciela publicznego, albowiem decyzja Prokuratora Generalnego w żaden sposób nie musi być uzależniona, czy też sprzężona ze stanowiskiem prokuratorów powszechnych.⁹ Jego uprawnienie znacznie wykracza poza granice przyznanych ustawowo kompetencji prokuratorów jednostek powszechnych, a powyższe odnosi się nie tylko do czasu, czy też etapu wnoszenia kasacji, ale także do samodzielności decyzyjnej. Biorąc pod uwagę powyższe, skoro wobec Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych na zasadzie art. 657 § 2 k.p.k. przypisuje się uprawnienia

⁷ Por. A. Ważny, (w:) A. Sakowicz (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2015, s. 1555, J. Grajewski, (w:) J. Grajewski (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz Tom II, Komentarz do art. 425-673 k.p.k.*, Kraków 2006, s. 265, Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2003 r. (WK 49/02), LEX nr 151842, Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 sierpnia 2010 r. (WZ 33/10), LEX nr 844375. Należy przy tym podkreślić, iż pomimo analizy zakresu kompetencyjnego w zakresie wnoszenia kasacji przez Naczelnego Prokuratora Wojskowego, w powyżej wskazanym orzecznictwie oraz doktrynie, to zakres powyższych konkluzji jest analogiczny w stosunku do obecnego podmiotu, jakim jest Zastępca Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych, albowiem treść art. 657 k.p.k. pozostała zmieniona tylko w zakresie odnoszącym się do nazewnictwa organu zastępującego i mającego kompetencje Prokuratora Generalnego w obszarze spraw wojskowych.

⁸ W. Psonow, (w:) J. Skorupka, *Postępowanie karne, część ogólna*, Warszawa 2012, s. 244-245.

⁹ Postanowienie Sądu Najwyższego z 15 marca 2018 r. (IV KK 236/17), LEX nr 2498050, Postanowienie Sądu Najwyższego z 30 marca 2017 r. (III KK 401/16), LEX nr 2307104.

procesowe przysługujące Prokuratorowi Generalnemu, powyższa niezależność także będzie zachodziła w stosunku do tego podmiotu. Podnosząc ten fakt, można stwierdzić, iż ma on samodzielność decyzyjną w stosunku do zakresu spraw podlegających orzecznictwu wojskowemu.

Nie mniej jednak należy wskazać, iż wnoszenie kasacji przez Zastępcę Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych miałyby być następstwem specyfiki obszaru jego działań, przez co bezpośrednio taki zakres spraw zostaje, podobnie jak uprawnienie Rzecznika Praw Dziecka, jest ograniczony do wyspecjalizowanego obszaru właściwości, tj. do spraw wojskowych.¹⁰

Nie mniej jednak, pomimo dokonania powyższych rozważań oraz dotychczasowego i jednolitego w ostatnich czasach stanowiska należy podkreślić najnowsze stanowisko Sądu Najwyższego w tym zakresie. Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2018 r. jednoznacznie wskazano, iż w związku z dokonaniem nowelizacji kodeksu postępowania karnego ustawą z dnia 28 stycznia 2016 r.¹¹ wprowadzona została jednolitość stanowiska Prokuratora Generalnego z Ministrem Sprawiedliwości, a sam przepis art. 521 k.p.k. wprost stanowi, iż uprawnienie do wnoszenia kasacji przysługuje Ministrowi Sprawiedliwości-Prokuratorowi Generalnemu. Biorąc pod uwagę tak przyjętą koncepcję to możliwość skutecznego wniesienia kasacji występuje tylko i wyłącznie w ramach skoncentrowanych instytucji. Samodzielność wnoszenia kasacji przez Prokuratora Generalnego, przy rozdzieleniu go od organu Ministra Sprawiedliwości została uznana za niemożliwą.¹² Biorąc pod uwagę powyższe wykluczono uprawnienie samodzielnego wniesienia kasacji z ramienia Prokuratora Generalnego, a także jego zastępców do wnoszenia kasacji w sprawach karnych. Powyższe ustalenie Sądu Najwyższego niewątpliwie jednoznacznie wyklucza, w ramach obecnie obowiązujących przepisów, wnoszenie kasacji przez Zastępcę Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych.

Wychodząc niejako poza zakres powyższych rozważań oraz w oderwaniu od orzeczenia Sądu Najwyższego z 24 października 2018 r., należy także wspomnieć o rozbieżności poglądowej odnoszącej się do uprawnień do inicjowania postępowania karnego przez innego Zastępcę Prokuratora Generalnego, tj. Dyrektora Główniej Komisji Instytutu Pamięci Narodowej.

¹⁰ Postanowienie Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 22 stycznia 2003 r. (WK 48/02), LEX nr 77211.

¹¹ Ustawa z dnia 28 stycznia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o prokuraturze (Dz. U. poz. 178 z późn. zm.).

¹² Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2018 r. (sygn. akt V KK 418/18), LEX nr 2573957.

Należy zaznaczyć, iż ustawodawca w ramach przepisów procesu karnego wskazał jedynie jeden artykuł przypisujący możliwość wnoszenia kasacji, tj. regulacje zawarte w art. 521 k.p.k. Nie sposób odnaleźć w przepisach procedury karnej jakiegokolwiek odesłania ustawowe, czy też umocowania Dyrektora Głównej Komisji do wnoszenia kasacji karnej. Nie mniej jednak, w ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu¹³ w art. 45 ust. 10 wskazano, iż Dyrektor Głównej Komisji wnosi kasację w zastępstwie Prokuratora Generalnego w sprawach, o których mowa w art. 1 pkt 1 lit. a, w tym także należących do właściwości sądów wojskowych. Biorąc pod uwagę powyższą regulację, wprost wskazano, iż uprawnienie to przysługuje Dyrektorowi Komisji. Przy czym, wielce zastanawiające wydaje się w tym miejscu dalsze obowiązywanie tego artykułu, pomimo określenia przez Sąd Najwyższy niemożności samodzielnego wnoszenia kasacji przez Prokuratora Generalnego. Mając na względzie przyjęte przez Sąd Najwyższy stanowisko można stwierdzić, iż obecnie przepis ten nie może być w żaden sposób stosowany, a więc stał się regulacją martwą.

III. Uprawnienia do wnoszenia kasacji w sprawach wykroczeniowych

Przechodząc do analizy kwestii odnoszących się do określenia uprawnień Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych w zakresie wnoszenia kasacji w sprawach o wykroczenia, w pierwszej kolejności należy wskazać, iż ustawodawca uregulował zakres kasacji jedynie w dwóch artykułach. Pozostałe regulacje są odesłaniem do przepisów postępowania karnego. Nie mniej jednak, w ramach regulacji procesowych w sprawach wykroczeniowych pozostają pewnego rodzaju odmienności. Mając na względzie przedmiot niniejszej analizy kwestie odnoszące się do kasacji wykroczeniowej zostaną ograniczone do rozważań odnoszących się do podmiotu uprawnionego do jej wniesienia tj. Zastępcy Prokuratora do Spraw Wojskowych.

Zgola odmiennie ustawodawca wskazał uprawnienia Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych w kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia.¹⁴ W niniejszym akcie normatywnym, wprost, w art. 110

¹³ Ustawa z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2032 z późn. zm.).

¹⁴ Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2018 r. poz. 475 z późn. zm.).

wskazano, iż posiada on kompetencję do wniesienia do Sądu Najwyższego kasacji w sprawach odnoszących się do jurysdykcji sądów wojskowych. Sama kasacja w postępowaniu w sprawach o wykroczenia uregulowana jest nieco odmiennie niżli w postępowaniu karnym. Zakres podmiotów mających legitymację do jej złożenia jest ograniczony jedynie do kwalifikowanych organów.¹⁵ Kasacja w sprawach o wykroczenia, zatem ograniczona jest jedynie do podmiotów nazywanych szczególnie uprawnionymi.¹⁶ Uznaje się, że w ramach postępowania w sprawach o wykroczenia kasacja staje się środkiem nadzoru, poprzez ograniczenie podmiotów mających uprawnienie do jej wnoszenia jedynie do podmiotów kwalifikowanych.¹⁷ Biorąc pod uwagę fakt, iż w treści art. 110 k.p.s.w. bezpośrednio wskazano Zastępcę Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych, w tym kontekście nie pozostają żadne wątpliwości (tak jak to miało miejsce, w ramach procedury karnej), co do kompetencji tego podmiotu do wnoszenia kasacji w sprawach o wykroczenia.

Biorąc pod uwagę konstrukcję art. 110 k.p.s.w. należy wskazać, iż strony nie posiadają legitymacji do wniesienia kasacji w sprawach z zakresu wykroczeń. Nie mniej jednak, poza tym ograniczeniem, mogą one zwracać się do podmiotów szczególnie uprawnionych do jej wniesienia w ich imieniu.¹⁸

Podmioty z 110 k.p.s.w. mają możliwość wniesienia kasacji od prawomocnych orzeczeń kończących postępowanie w sprawie. Tym samym, taka skarga może być wniesiona zarówno od orzeczenia sądu pierwszo-instancyjnego, jak i po dokonaniu przez sądu drugiej instancji kontroli odwoławczej. Przy czym, należy także wskazać, iż kasacja może zostać wniesiona od wyroku, jak i od postanowienia.¹⁹

Należy przy tym także zaznaczyć, iż przepisy odnoszące się do wnoszenia kasacji w ramach przepisów kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, w razie zmiany trybu postępowania, będą stosowane zarówno w stosunku do postępowań, które były zainicjowane w trybie wykroczeniowym, jak w stosunku do tych, które pierwotnie były prowadzone w trybie karnoprosesowym, a na

¹⁵ Postanowienie Sądu Najwyższego z 26 października 2004 r. (II KK 262/04), LEX nr 186617.

¹⁶ K. Dąbkiewicz, *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Komentarz*, Warszawa 2017, s. 446.

¹⁷ M. Andrzejewska, *Charakter prawny kontroli kasacyjnej w KPK i w innych postępowaniach represyjnych*, (w:) P. Czarnecki (red.), *Postępowanie karne a inne postępowania represyjne*, Warszawa 2016, s. 160-161.

¹⁸ J. Paśkiewicz, (w:) M. Rogalski (red.), *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Komentarz*, Warszawa 2009, s. 404-405.

¹⁹ K. Dąbkiewicz, *Kodeks...*, s. 446-447.

późniejszym etapie uznano dany czyn za wykroczenie.²⁰ Tym samym, stosowanie przepisów kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia będzie odnosić się nie do trybu, w jakim postępowanie było prowadzone, a do końcowego zakwalifikowania danego czynu zabronionego jako wykroczenia.

Tym samym, skoro w art. 110 k.p.s.w. wprost wskazano, że Zastępca Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych ma prawo wnoszenia kasacji w sprawach o wykroczenia to jest legitymacja procesowa jest jednoznaczna, biorąc pod uwagę powyżej przytoczone stanowisko Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2018 r. w odniesieniu do niemożności samodzielnego wnoszenia kasacji przez Prokuratora Generalnego.

Podsumowanie

Mając na uwadze powyższe regulacje należy wskazać, iż zakres wnoszenia kasacji przez Zastępcę Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych w sprawach o wykroczenia jest kwestią jednoznaczną. Ustawodawca wprost wymienił go, jako podmiot legitymujący się do inicjowania postępowania karnego.

Większy problem pojawia się jednak, w ramach procedury karnej. Dotychczas stanowisko, co do możliwości Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych wobec wnoszenia kasacji było jednolite. Uwzględniano ustawowe przypisanie Zastępcy uprawnień Prokuratora Generalnego. Nie mniej jednak, jego uprawnienie miało odnosić się do przysługujących mu kompetencji, tj. do spraw *stricto* związanych z wojskowością.

Nie mniej jednak, biorąc pod uwagę obecnie przyjęte stanowisko oraz praktykę Sądu Najwyższego poprzez bezpośrednie wskazanie w art. 521 k.p.k. Ministra Sprawiedliwości-Prokuratora Generalnego uprawnienie do samodzielnego wnoszenia kasacji przez Prokuratora Generalnego jest wyłączone, co także bezpośrednio przenosi się na uprawnienia Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych.

²⁰ Por. K. Dąbkiewicz, *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Komentarz*, Warszawa 2017, s. 447; P. Gensikowski, *Postępowanie w sprawach o wykroczenia. Komentarz*, Warszawa 2017, s. 427.

Bibliografia

Akty Normatywne

- Ustawa z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2032 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2018 r. poz. 475 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2017 r. poz. 1767 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 28 stycznia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o prokuraturze (Dz. U. poz. 178 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987 z późn. zm.).

Literatura

- Czarnecki P. (red.), *Postępowanie karne a inne postępowania represyjne*, Warszawa 2016.
- Dąbkiewicz K., *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Komentarz*, Warszawa 2017.
- Gensikowski P., *Postępowanie w sprawach o wykroczenia. Komentarz*, Warszawa 2017.
- Grajewski J. (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz Tom II, Komentarz do art. 425-673 k.p.k.*, Kraków 2006.
- Kiełtyka A., Kotowski W., Ważny A., *Prawo o prokuraturze. Komentarz*, Warszawa 2017.
- Rogalski M. (red.), *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Komentarz*, Warszawa 2009.
- Sakowicz A. (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2015.
- Skorupka J., *Postępowanie karne, część ogólna*, Warszawa 2012.
- Wiliński P., *Proces karny w świetle konstytucji*, Warszawa 2011.

Orzecznictwo

- Postanowienie Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 22 stycznia 2003 r. (WK 48/02), LEX nr 77211.
- Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2003 r. (WK 49/02), LEX nr 151842.
- Postanowienie Sądu Najwyższego z 26 października 2004 r. (II KK 262/04), LEX nr 186617.
- Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 sierpnia 2010 r. (WZ 33/10), LEX nr 844375.
- Postanowienie Sądu Najwyższego z 30 marca 2017 r. (III KK 401/16), LEX nr 2307104.

Postanowienie Sądu Najwyższego z 15 marca 2018 r. (IV KK 236/17), LEX nr 2498050.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2018 r. (sygn. akt V KK 418/18),
LEX nr 2573957.

Streszczenie

Przedmiotowy artykuł poddaje analizie uprawnień procesowych Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych do wnoszenie kasacji w sprawach karnych oraz wykroczeniowych. W niniejszym opracowaniu autorka zestawia przepisy odnoszące się do regulacji związanych z legitymacją procesową podmiotów kwalifikowanych do wnoszenia kasacji z art. 521 k.p.k. oraz art. 110 k.p.s.w. wraz ze szczególnym podkreśleniem najnowszego stanowiska Sądu Najwyższego w tym zakresie. W rezultacie określono uprawnienie do wnoszenia kasacji przez Zastępcę Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych w sprawach wykroczeniowych oraz rozbieżność poglądową, co do jego uprawnień w sprawach karnych.

SŁOWA KLUCZOWE: Kasacja w sprawach karnych, kasacja w sprawie o wykroczenia, Zastępca Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych, nadzwyczajne środki zaskarżenia, Prokurator Generalny

Summary

In this article made analysis about possibility to lodge a cassation in criminal proceedings and petty offense proceedings by Deputy Attorney General for Military Cases. The author made balance of regulations in connection with right to lodge a cassation based on article 521 criminal proceedings code and article 110 petty offence proceedings code, with the special designation the opinion of the Supreme Court. As a result determined entitlement to lodge a cassation in petty offence cases for Deputy Attorney General for Military Cases and disagreements in opinions in relations to criminal cases.

KEYWORDS: Cassation in criminal cases, cassation in the petty offense proceedings, Deputy Attorney General for Military Cases, extraordinary appeals, Attorney General

Nota o autorze:

Klaudia Kijańska - mgr, absolwentka prawa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; aplikant adwokacki. Zainteresowania naukowe: postępowanie karne, ochrona wizerunku.